

Van de voorzitter...

In de aanloop naar de Algemene Ledenvergadering zou ik terug willen blikken op mijn eerste jaren als voorzitter van de UVKK. In die periode zijn we als piepkleine club uitgegroeid tot een organisatie die in 2010 een respectabel deel van de dorpsorganisaties in de provincie Utrecht tot zijn achterban mag rekenen. Het is een periode geweest van pionieren en contacten leggen met de circa 40 dorpen die de provincie Utrecht telt.

Hoe verschillend die kleine kernen ook mogen zijn, elke keer dat ik bestuurders van dorpsraden en dorpshuizen sprak was er ook een grote mate van herkenning. Ik merkte iets op dat me in mijn eigen dorp Schalkwijk ook heel erg aanspreekt. Noem het een wijgevoel, een gedeeld besef er samen voor te staan, saamhorigheidsgevoel. De term sociale cohesie is me te technisch voor het prettige gevoel en de energie die los komt

bij vrijwilligers die zich inzetten voor hun dorpsgemeenschap.

Maar er is meer dat we met elkaar delen. Dat is het omringende landschap. Persoonlijk fascineert de Hollandse Waterlinie mij heel erg. En velen met mij als je de enorme belangstelling ziet voor de jaarlijkse fortendag. Maar ook de Utrechtse Heuvelrug is als landschap een sieraad voor de provincie. Ik wil alleen maar zeggen: niet alleen de kernen maar ook het landschap er omheen verbindt ons als kleine kernen met elkaar.

Dit landschap moeten we samen koesteren, want het staat voortdurend onder druk door de centrale ligging van Utrecht. Onze provincie wordt doorsneden door waterwegen, snelwegen en spoorlijnen, met als gevolg een enorme versnippering. En een ongekende verstedelijking in de laatste decennia. In Schalkwijk hebben we met de Belangengroep

Schalkwijk de uitdijende nieuwbouwplannen van Houten weten te keren. De les die we er uit geleerd hebben is dat we als georganiseerde bewoners zelf heel scherp aan moeten geven welke uitbreiding je vindt passen bij de identiteit van je dorp.

Als scheidend voorzitter wil ik graag het belang onderstrepen dat kleine kernen samen optrekken voor het behoud van het unieke karakter van hun dorpen. Dat ze elkaar stimuleren de kwaliteit van voorzieningen hoog te houden en het fraaie landschap koesteren. Als voorzitter heb ik gemerkt dat de provincie en afzonderlijke gemeenten waardering hebben voor het werk van de UVKK. Door de groei van onze vereniging neemt die invloed verder toe. Dus ik zou zeggen sluit u aan en word actief, om te beginnen op de komende ledenvergadering.

Ies Palies, voorzitter van de UVKK

NOTEER DE DATUM ALVAST

Oproep jaarvergadering

UVKK /thema avond: Jeugd op maandag 19 april 2010

Graag nodigen wij u uit op maandag 19 april 2010 voor onze ledenvergadering annex themabijeenkomst. De uitnodigingen per brief met de stukken liggen een dezer dagen in de bus bij onze leden.

De avond staat inhoudelijk in het teken van de opgroeiende jeugd. We staan stil bij de vraag welke mogelijkheden een kleine kern de jeugd te bieden heeft om deel te nemen aan het sociale leven. En hoe we het interessant voor ze kunnen maken om in hun eigen dorp te participeren.

We hebben mev. A.H. Raven, gedeputeerde van de provincie en de heer M. van Westerlaak, directeur Plattelandsjongeren bereid gevonden om op deze avond als sprekers op te treden. Ook is er een panel aanwezig om met de zaal te discussiëren. Aansluitend wordt onze jaarlijkse ledenvergadering gehouden.

Nieuwe bestuursleden

Tijdens de jaarvergadering zal Ies Palies, de voorzitter van de UVKK, aftreden. We zijn op zoek naar twee nieuwe bestuursleden. We hebben Leo van den Hoek bereid gevonden zich kandidaat te stellen als bestuurslid voor de UVKK. Hij stelt zich hieronder aan u voor. Bent u het andere lid dat zich aanmeldt?

Leo van den Hoek:

De Hoef is een dorp met ongeveer 800 inwoners en maakt deel uit van de gemeente De Ronde Venen. Het dorp ligt langs de rivier De Kromme Mijdrecht en is zoals er zo vele dorpen in Nederland zijn: een rijke traditie, een mengeling van families die er al generaties wonen en "nieuwkomers", een hechte en sociale gemeenschap met vele activiteiten en verenigingen en midden in de prachtige Hollandse natuur van het Groene Hart.

In 2002 kwam ik in dit dorp wonen en voelde me er gelijk thuis. Als organisatieadviseur met een eigen bureau werk ik door het hele land, maar ik vind het iedere keer weer een genot in het landschap van water en rust thuis te komen. Als burger vind ik het belangrijk maatschappelijk betrokken te zijn. Ik vervul verschillende bestuursfuncties. Ook in De Hoef ben ik inmiddels actief als lid van het dorpscomité en voorzitter van het dorps huis De Springbok. Ik weet hoe belangrijk het is dat de kleine kernen levensvatbaar blijven. Ik wil daar graag mijn steentje aan bijdragen, ook als kandidaat bestuurslid van de UVKK.

Leo van den Hoek

Evaluatie Dorpsraad Groenekan

De Dorpsraad Groenekan is in 2002 ingesteld door de gemeente De Bilt in het kader van de 'wijk- en dorpsgerichtwerken'-aanpak. Samen met bewonersorganisaties, woonstichting SSW, politie en welzijnsinstellingen werkt de gemeente aan de leefbaarheid van wijk en dorp. De dorpsraad is geen gekozen orgaan, maar streeft wel naar een representatieve samenstelling met vertegenwoordigers uit alle onderscheiden wijken.

Evaluatie van het eigen functioneren

De Dorpsraad Groenekan heeft onlangs een enquête gehouden om zichzelf te evalueren. Er kwamen 70 reacties binnen, dat is 10%, door deskundigen wordt deze respons als hoog ingeschat. Hieronder enkele uitkomsten:

- De bekendheid is 93%
- De ervaring met activiteiten is voor 80% positief
- De verrichtingen worden gevolgd door 50% en door 43% soms
- Tevredenheid over de informatie is 64%

De Dorpsraad moet zich volgens de reacties toeleggen op de volgende zaken: betere informatie aan de bewoners van Groenekan, spreekbuis zijn naar de gemeente en belangbehartiging.

De twee belangrijkste onderwerpen voor de Dorpsraad zijn: verkeer- en geluidsoverlast alsmede natuur en recreatie. Verder wordt er aandacht gevraagd voor zaken als beleid- en regelgeving van de gemeente, publieke terreinen en gebouwen, de agrarische sector en als laatste in de rij communicatie en dorpscontacten.

De bewoners dragen als verbeterpunten aan: meer aandacht voor sociale doelgroepen, met name de ouderen, een platform bieden aan belangenorganisaties uit het dorp, meer publicaties in het lokale blad de Vierklank en beter gebruik maken van de gemeentepagina in de Vierklank. Verder zijn er suggesties voor een beter gebruik van de website en worden enkele aanpassingen voorgesteld

voor het vergaderen, zoals een thema voorafgaand aan de reguliere vergadering en het doorgeven van correcties op de notulen vóór de vergadering.

Terugblik op de evaluatie

Frank Klok, contactpersoon voor de Dorpsraad, merkte bij de bespreking van het rapport dat er een beperkt draagvlak is voor een gekozen Dorpsraad. Het belangrijkste argument pro is dat daardoor meer doorzettingsmacht ontstaat. De meesten vinden toch dat de huidige opzet, streven naar een representatieve samenstelling, (in de toekomst met een beperkte zittingsduur van 3 jaar met mogelijkheid tot éénmalige verlenging) een redelijk alternatief is voor het gedoe met formele verkiezingen. Uit de discussie bleek ook dat de weerklank bij de gemeente als heel behoorlijk en werkbaar wordt beoordeeld.

WAT GEBEURT ER MEE?

Dorpshuis Soesterberg

Het water staat de Stichting Dorpshuis Burgstede in Soesterberg tot aan de lippen, het voortbestaan van het dorpshuis staat op het spel. De gemeenteraadsverkiezingen in maart hebben ze aangegrepen om het tij te keren. Waarnemend voorzitter Silvijm Aerden vertelt over hun strategie in de aanloop naar de verkiezingen. En de vooruitzichten erna.

Wat zijn de inhoudelijke kwesties?

Silvijm Aerden: 'Toen het 'wijkgericht werken' hoogtij vierde bij gemeenten, besloot Soest om het 10 km verderop gelegen dorp Soesterberg letterlijk als een buitenwijk te beschouwen en daar de bouwuitbreiding te plannen voor de woningbehoeften van de hele gemeente. Er kwamen vlekkenplannen en postzegelplannetjes voor bebouwing op elke overgebleven meter vrije gemeentegrond. Besloten werd het Dorpsplein en het Evenemententerrein te herbestemmen en het Dorpshuis te sluiten, te slopen en de grond bouwrijp te maken. De provincie steunt de gemeente hierin, want 'inbreiden' is momenteel het toverwoord. Kennelijk zonder oog voor lokale situatie en zonder toezicht op de wijze waarop een gemeente dit beginsel uitwerkt. Het dorp Soest heeft ruim 50 hectaren open

gemeenschapsruimte binnen de kom, maar daar is elke meter groen heilig. Terwijl die ene hectare waar Soesterberg over beschikt eraan moet geloven. Dit stuit op groot weerstand bij de Soesterbergers en lokale organisaties.'

Hoe was de afgelopen 4 jaar jullie relatie met de politiek?

'Al het denkbare is gedaan. De partijen zijn individueel benaderd en er is gebruik gemaakt van alle democratische middelen zoals inspreken, petities indienen, een enquête houden, ludieke acties, handtekeningen verzamelen, tot en met een formeel Burgerinitiatief. Inzet: Voor een aantrekkelijk dorpskarakter wil Soesterberg tenminste haar Evenemententerrein en een Dorpsgebouw behouden. Het Dorpsplein is te klein, dat kun je herbestemmen, niet voor dure appartementen, maar voor de zorg die ook een locatie zoekt. Hier is een voorstel voor uitgewerkt'

En in de aanloop naar de verkiezingen? 'Er zijn twee debatavonden georganiseerd. Op de eerste avond met slechts twee politici, onderzoek hiernaar wees uit dat men huiverig was de bevolking over zich heen te krijgen. De tweede avond stond onder leiding

van een onafhankelijk voorzitter, de directeur van de Nederlandse Debatacademie, en de partijen kregen gegarandeerde spreektijd. Een week voor de verkiezingen kwamen nu wel alle partijen opdagen, radio, tv en geschreven pers waren eveneens van de partij. Veel politici bleken het dossier Soesterberg amper te kennen. De wethouders hadden jarenlang carte-blanche, de coalitie gaf ze politiek dekking.'

Hoe nu verder?

De coalitie verloor een derde van haar aanhang, 5 zetels. Gemeentebelangen Groen Soest was de grote winnaar. Omdat de betreffende fractievoorzitter de politieke geschiedenis rond Soesterberg niet goed kende, hebben we een dossier gemaakt met raadsbesluiten en het feitelijk handelen in de laatste jaren van het college.

Als de UVKK en ook de Provincie bereid zijn om waar mogelijk een helpende hand te reiken, dan is er bij ons nog alle hoop en vertrouwen op een kentering. Als Soesterberg de kansen krijgt op een herinrichting die leefbaar en duurzaam is, dan worden we een ware pleisterplaats op de Heuvelrug.'

Jan Sniijders: 'rond de verkiezingen valt er wat binnen te halen'

Austerlitz is een dorp met 1400 inwoners en 550 huizen en hoort bij Zeist. Tot 5 maart jongstleden was Jan Sniijders voorzitter van het 65 jarige Austerlitz' Belang waar 70% van de huishoudens lid van is. Zijn centrale boodschap is: 'Voor het opbouwen van een netwerk met de Raad, het College van B&W en de ambtenaren hanteren we een mix van wortel en stok. Dat heeft ons een stevige positie opgeleverd bij de politiek.'

Wat speelt er in Austerlitz ?

Jan Sniijders: 'In 2007 is een leefbaarheids-onderzoek uitgevoerd met veel inbreng van de bewoners. Onze ledenvergadering, de gemeente, de provincie en beide woningcorporaties hebben in 2008 een gezamenlijk plan voor de toekomst goedgekeurd. Daarin kiezen we voor een optimale omvang van de voorzieningen. Dit lukt als we groeien naar maximaal 2000 inwoners in 2024. Een aantal gewenste voorzieningen is al gerealiseerd, zoals naschoolse opvang, dubbele frequentie van het openbaar busvervoer en gefaseerde woningbouw van ca 50 woningen per 5 jaar, de eerste cohort wordt nu gebouwd. Niet alles gaat voorspoedig. De politiek is akkoord gegaan met een brede school, maar dit punt

ontbreekt in het meerjarig huisvestingsplan voor het onderwijs, de gemeente wil het daar nog niet in opnemen. Ook het nieuwe bestemmingsplan waarin de conclusies van ons leefbaarheidsonderzoek verwerkt zijn, loopt voortdurend vertraging op.'

Wat deden jullie zoal rondom de verkiezingen?

'Drie zaken: de voorstellen opnemen in de verkiezingsprogramma's, vragen laten stellen vanuit de Raad en deelnemen aan verkiezingsdebatten. We benaderden alle partijen en rapporteerden hun reacties in ons dorpsblad De Prikkel. Alle partijen verwerkten de belangrijkste elementen in hun verkiezingsprogramma's. Na de verkiezingen hebben we schriftelijk verzocht deze punten ook in het nieuwe coalitieprogramma op te nemen. We wachten nu af hoe concreet ze dit doen.'

'De voortgang van het bestemmingsplan (CDA wethouder) en de bouw van de brede school (PvdA wethouder) zijn de belangrijkste knelpunten. De twee fracties van deze partijen hebben we drie weken voor de verkiezingen benaderd hier vragen over te stellen. Na afloop hebben we ze gemeld dat

we de antwoorden onvoldoende vonden. Met als resultaat een brief waarin deze partijen beloven dat ze zich in zullen zetten voor de financiering van de brede school en dat ze het bestemmingsplan gereed willen hebben in 2010'. Uit een recent onderzoek van de Algemene Onderwijsbond blijkt dat Zeist maar 58% van de beschikbare rijksmiddelen voor scholenbouw besteedt. (zie: www.hoegulismijngemeente.nl) Naar aanleiding van vragen door D66 komt er nu een onderzoek naar financiering van de nieuwe school.

B&W heeft tijdens het laatste overleg voor onze jaarvergadering besloten om ons oudste huisje (1851) tot monument te verklaren. Ook dat is een gezamenlijke wens die wordt ingelost. En tijdens een politiek debat hebben alle partijen zich voorstander verklaard voor een rotonde ter ontsluiting van ons dorp. De schriftelijke toezeggingen druppelen binnen, nu is het zaak te zorgen dat men niet wegduikt en ook echt tot realisering overgaat. Lastig daarbij is dat we geen raadsleden uit het dorp meer hebben, maar misschien komt er een wethouder die Austerlitz in zijn portefeuille krijgt.'

Dorpsplatform Langbroek van start

Door drs. Erik Ypema, senior beleidsmedewerker van de provincie Utrecht.

De sluitingsdatum van de procesfase van het thema leefbaarheid kleine kernen was 1 oktober 2009. Deze deadline hield in dat alle projecten binnen het thema leefbaarheid kleine kernen op dat tijdstip waren uitgevoerd, dan wel dat er een lokaal gedragen projectplan was ingediend. Voor alle lopende projecten is een dergelijk projectplan ingediend met een precieze beschrijving van de resultaten, de kosten en de financiële toezeggingen van andere partijen ten aanzien van de vereiste co-financiering.

Het passeren van de sluitingsdatum was de aanleiding voor een evaluatie van de pro-

cesfase. Hieronder in het kort de drie belangrijkste conclusies die getrokken kunnen worden uit de ervaringen die we met deze aanpak hebben opgedaan:

- 1 De aanpak van het thema Leefbaarheid Kleine Kernen heeft goede resultaten opgeleverd. De provincie Utrecht telt 19 gemeenten met kleine kernen en in maar liefst 17 daarvan zijn één of meerdere leefbaarheidsprojecten opgezet. Op een enkele uitzondering na zijn of worden ook al deze projecten in uitvoering genomen.
- 2 Uit een enquête onder gemeenten en dorpsorganisaties komen positieve ervaringen naar voren. De ondervraagden geven aan dat "het project een goed voorbeeld is van de wijze waarop de provincie een zin-

volle bijdrage aan maatschappelijke problemen kan geven" en dat "de provincie een goede ontwikkelingspartner van gemeenten is bij de aanpak van leefbaarheidsproblematiek in kleine kernen".

- 3 Het kost veel tijd om in de gekozen opzet tot resultaten te komen.

Deze en andere conclusies vindt u in de notitie "Evaluatie 2009 Leefbaarheid Kleine Kernen".

De notitie kunt u opvragen via e-mail: verkoop@provincie-utrecht.nl en is als PDF-bestand te downloaden via de provinciale website, als volgt: <http://www.provincie-utrecht.nl/prvutr/internet/zorgenwielzijn.nsf/all/SocialeAgenda-Leefbaarheidkleinekernen?opendocument>

Leefbaarheid

Dorpen met relatief weinig voorzieningen kunnen toch een hoge leefbaarheid hebben. Tot die opmerkelijke conclusie komt onderzoekster Ankie Smit in het rapport 'De sociale staat van Zeeland, dat ze uitvoerde in opdracht van Scoop, de zusterorganisatie van Alleato in die provincie. Het is het eerste onderzoek dat op provinciaal niveau is uitgevoerd naar de ervaren leefbaarheid in kernen en wijken. Het onderzoek baseert zich op enquêtes van 15.000 mensen in de dertien Zeeuwse gemeenten.

Zeeland zal de komende decennia een antwoord moet vinden op ontgroening, vergrijzing en bevolkingskrimp. Als belangrijke pijlers voor de leefbaarheid wordt genoemd het bestaan van een actief verenigingsleven en een hoog niveau aan culturele voorzieningen. Volgens het onderzoek zal vooral een hoge kwaliteit en goede bereikbaarheid van voorzieningen van doorslaggevend belang zijn voor de leefbaarheid. Mensen die er bewust kiezen om buiten te leven nemen een laag voorzieningenniveau vaak op de koop toe. Mobiliteit is dan wel een belangrijke voorwaarde, aldus het Zeeuwse onderzoek.

Oranje Fonds

Het Oranje Fonds zet een nieuwe koers in. Jaarlijks investeert dit fonds ruim vier miljoen euro in het verbeteren van ontmoetingsruimtes, waaronder veel dorpshuizen. Dat geld ging tot voor kort vooral naar de infrastructuur, veelal verbouwingen. Voortaan zal die aandacht verschuiven naar bijdragen in de activiteiten. Het fonds wil daarbij niet alleen de portemonnee trekken, maar zal de komende tijd ook klaar staan met ideeën, contacten leggen en nieuwe kennis aandragen. En wil als partner bijdragen aan vernieuwingen in de uitvoering.

Uit onderzoek in opdracht van het Oranjefonds blijkt dat buurt- en dorpshuizen goed bekend staan en veel bezocht worden. Sociaal, positief en toegankelijk zijn de sleutelwoorden die uit de enquêtes naar voren komen. Minder bekend is wat er precies te doen is, welke activiteiten er te doen zijn. Vandaar dat het Oranje Fonds de komende tijd extra zorg wil besteden aan promotie en vernieuwing van het activiteiten aanbod.

Voor meer informatie over het Oranje Fonds: www.oranjefonds.nl

Herindelingen

De gemeente Renswoude blijft zich massaal en stug verzetten tegen de gemeentelijke fusie met Scherpenzeel en Woudenberg. Op vrijdag vijf februari bezochten de dorpsbewoners massaal een hoorzitting van de Kamercommissie voor binnenlandse zaken in het Kulturhus De Breehoek. Duizend van de vijfduizend inwoners kwamen opdagen. De provincies Gelderland en Utrecht hebben inmiddels ingestemd met deze de provinciegrenzen overstijgende fusie. Maar in Renswoude doen ze er alles aan om het tij nog te keren. De enorme opkomst maakte duidelijk dat er in Renswoude geen draagvlak is voor de fusie. Door de Kabinetscrisis ziet het er naar uit dat de knoop nog niet wordt doorgehakt. Zolang is er nog hoop voor de Renswoudenaren.

Aan de westkant van de provincie is de zaak vrijwel beklonken, daar gaan de herindelingen gewoon door. Als de Eerste- en Tweede Kamer dit najaar de voorstellen overnemen, dan worden de gemeenten Loenen, Breukelen en Maarssen per 1 januari 2011 samengevoegd. En vormen op datzelfde tijdstip Abcoude en Ronde Venen een nieuwe gemeente. De kleine kernen Vreeland en Nigtevecht hebben vooruitlopend op deze herindeling een dorpsvisie opgesteld waarin ze als kleine kernen alvast hun wensen en toekomstverwachtingen op tafel leggen.

Depressies

Uit onderzoek van het Trimbos-Instituut blijkt dat mensen op het platteland vaker lijden aan depressie. Uit eerder onderzoek in 1996 bleek het omgekeerde het geval. Alleen op depressies scoren dorpen hoger in het jongste onderzoek, andere psychische aandoeningen als paniekaanvallen, fobieën en verslavingen komen nog steeds vaker voor in de steden.

Trimbos-onderzoeker Ron de Graaf constateert dat de verschillen tussen stad en platteland kleiner zijn geworden. Door de toegenomen mobiliteit zijn mensen steeds meer aangewezen op de stad, dat heeft zijn weerslag in de geestelijke gezondheid.

Regiotaxi Veeweiden

Sinds 1 januari jl. wordt de regiotaxi in het gebied Veeweiden verzorgd door Connexion. In de praktijk verloopt een en ander nog niet vlekkeloos, mede door een gebrek aan chauffeurs. De provincie is actief om hierin verbetering te brengen.

Regiotaxi Eemland-Heuvelrug

De drie aanmeldpalen dan wel taxipoints bij de twee vestigingen van het Amersfoortse Meander-ziekenhuis zijn medio januari in gebruik genomen. Daarmee wordt het boeken van een terugreis vanaf beide ziekenhuislocaties voor de vaste pashouders een stuk makkelijker.

De prestaties van de regiotaxi werden in het afgelopen najaar opnieuw hoger gewaardeerd. De gebruikers waarden de dienstverlening in de herfst van 2009 met een 8,1 de hoogste waardering tot nu toe.

Nieuwsbrief Utrechtse Vereniging Kleine Kernen

Redactie:

bestuur UVKK

Oplage:

300 exemplaren

Bestuur UVKK:

- Ies Palies, Schalkwijk, voorzitter
- Jan Sniijders, Austerlitz, secretaris
- Cees Boonacker, Nigtevecht, penningmeester

Secretariaatsadres UVKK:

Bemuurde Weerd Westzijde 4, 3513 BH Utrecht,
tel. 030-2313833

uvkk@alleato.nl

Dagelijkse contacten:

Alleato-Utrecht ondersteunt de UVKK in de uitvoering van haar werkzaamheden
tel : 030-2392063 / 030-2313833

Vormgeving:

Ontwerpburo Suggestie & illusie

